

A drámapedagógia lehetőségei az Arany János Tehetséggondozó Programban

Zalay Szabolcs

A nyelvi hátránnyal kapcsolatos szociológiai elméletek ma már kidolgozottak és elterjedtek. A Bernstein-féle „kód-elmélet” – erős kritikai recepciója ellenére – széles körben ismertté vált. A magyar tudományos életben gazdag feldolgozottsága van a témának, a magyar pedagógusok is nagy érdeklődést tanúsítottak Bernstein koncepciója iránt. Több mint harminc éve folynak a szociolingvisztikával és az anyanyelvi oktatással kapcsolatos kutatások. A magyar kutatók (Pap Mária, Pléh Csaba, Réger Zita, Forray Katalin) tapasztalatai és kutatási eredményei is arra utalnak, hogy a társadalmi és gazdasági tényezők igen nagy hatást gyakorolnak a gyermekek nyelvi fejlődésére és beszédkulturájára, szocializációjuk kibontakozására.

Nyelven gondolkodunk, ezáltal működik a kultúránk – „nyelvében él a nemzet”. A bizonyított nyelvi hátrányok leküzdése társadalmi érdek. Különböző oktatáspolitikai reformok útján több kísérlet született már a helyzet javítására a 70-es évektől napjainkig. Átütő erejű reformpedagógiai szemléletváltás mégsem történt. Pedig riasztó jelek és nyomasztó konkrétumok figyelmeztetnek bennünket arra a felelősségünkre, hogy nekünk, Magyarországon élőknek csak a szellemi tőkénk van, amelyet kamatoztathatunk egy „piac-világban”. Ha a cigányság akut kulturális beilleszkedési problémájára gondolunk, vagy Andrásfalvy Bertalan kutatásait nézzük, amely szerint az ötezer fő alatti kistelepülésekről érkezett fiataloknak csak 2%-a végzi el az egyetemet, vagy akár a „Pisa-felmérés” eredményeit elemezzük, akkor rá kell döbennünk, hogy ez a látásmód belterjes, tudományelméleti kérdés – égető valóság. A globalizáció korának Magyarországa, gyermekeink világa attól lehet életképes és akkor tartható fenn a fejlődése, ha találunk alternatív megoldásokat a különböző társadalmi problémák megoldására, ha mozgósítani tudjuk azt a tudástőkét, amely ma sok esetben a hátrányos helyzet és a korlátozott szemléletmód miatt elkallódik, ha sikerül „tudati forradalmat”, paradigmaváltást végrehajtani a pedagógiai és a tudományos gyakorlatban is.

Négy évvel ezelőtt elindult egy országos kísérlet, az Arany János Tehetséggondozó Program, amely a fent említett kutatásokra alapozva, az új szemlélet igényével megpróbált kialakítani egy olyan struktúrát, amely jelentős esélyt biztosíthat a hátrányos helyzetű, vidéken élő gyerekeknek a kibontakozásra, a társadalmi érvényesülésre, szocializációjuk harmonizációjára. A program nagy gondot fordít a nyelvi nevelésre, tágabb és szűkebb értelemben egyaránt, hiszen az intenzív idegen nyelv tanulástól kezdve, az informatikai képzésen át, az anyanyelv-használat fejlesztéséig gazdagító, mélyítő, hátránykompenzáló képzés folyik az „Arany János iskolákban”. A nyelvi szocializáció szempontjából nagy jelentősége van azoknak a speciális tárgyakkal, amelyek reformpedagógiai módszerek segítségével tudnak jelentős eredményeket elérni a személyiségfejlesztés terén. Ilyen az önismeret, a kommunikáció, a tanulásmódszertan és a drámapedagógia. A program eredményessége csak hosszú távon mérhető, de a pedagógiai szemléletváltást sürgető élesztőhatása már ma is tapasztalható, főként azokban a nagyvárosi elitgimnáziumokban, ahol megjelentek a hátrányos helyzetű, elmaradott térségekből érkezett, rengeteg családi problémát magukkal hurcoló, de tehetséges gyerekek, akikből a hagyományos módszerekkel, „kidolgozott kóddal” nem lehet előhalászni az igazgyöngyöt.

A nyelvi szocializáció meghatározottságai

Ahhoz, hogy egy gyermekből szocializált felnőtt legyen, elengedhetetlen a beszéd, a nyelv megtanulása. A nyelv szocializáló ereje vitathatatlan, nyelven gondolkodunk, s a nyelv az oktatás-nevelés egyik leghatékonyabb eszköze is. Ugyanakkor tudjuk, a Bernstein-i szociolingvisztikai kutatásoknak köszönhetően, hogy a hátrányos helyzetű társadalmi rétegek esetében nyelvi hátránnyal is lehet beszélni.

Bernstein szerint a szűkebb környezet az általa szabályozott beszédtevékenységen keresztül interiorizálódik az egyénben, annak pszichikai alkatává válik. Így egyes gyerekek kedvezőbb pszichikai alakkal kerülnek iskolába, mint mások. Ez az alkat nem születéstől fogva adott, a környezeti tényezők alakítják ki a kommunikatív kód átadásán keresztül. Ezek a tényezők: a közösségi kötelékek erőssége, a szülők munkában való döntéshozatali lehetőségének foka, az „elnyomás” szintje, az otthonok zsúfoltságának és az intellektuális ingereknek a mértéke. Ezek együttes hatásaként alakul ki az a sajátos kommunikációforma, amely hat a gyermek szellemi, társadalmi és érzelmi orientációjára. Bernstein két kódot, a korlátozott és kidolgozott kódot különíti el a sok közül. A két kód szembeállításának legfontosabb szempontja a kódok segítségé-

vel átadott jelentések természete. Eszerint a korlátozott kód szituációhoz kötött, a beszédhelyzettől függetlenül nem világos, implicit jelentések átadását teszi csak lehetővé. Ez a kommunikációs rendszer azonban nem szegényes, nagy metaforakészlettel rendelkezik, de azok a megtanulandó dolgok, amelyekre ez a kód állítja be a gyerekeket, nincsenek összhangban azokkal, amelyeket az iskola követel meg. Hiszen ott a kidolgozott kódot használják, azaz a közölt jelentések nem kötődnek egy helyzethez, a státuskövetelmények kevésbé érvényesülnek, a gyermek megtanulja, hogyan kell megbirkózni a többértelműséggel, a beszédrendszer bonyolultabb tervezést kíván meg. Itt a többi személy szándékát nem lehet magától értetődőnek tekinteni, tehát a jelentéseket ki kell dolgozni, hogy azok érthetőek legyenek, válogatni kell a szintaktikai és a szókincsbeli alternatívák között, s itt elsőrendűen fontos a nyelvi csatorna.

Ebből következően a korlátozott kódot használók esetében szakadék alakul ki az iskola és a gyerek között, mivel az ilyen meghatározottságok között létrejövő pszichikai alkat ellentétben van azzal, amelyet az oktatás szempontjából kedvezőnek lehet tekinteni. Hiába jelentheti tehát a korlátozott kód a jelentések gazdagságát, kifinomultságát, a képzelet fontosságát, a modern ipari társadalmakban mégis leértékelődhet, az iskolában lebecsülhetik, vagy legjobb esetben irrevelánsnak tekintik az oktatási törekvések szempontjából. Az iskolák ugyanis kidolgozott kódon és annak társadalmi viszonyrendszerén alapulnak. A kidolgozott kód nem hordoz ugyan semmilyen speciális értékrendszert, a középosztály értékrendje azonban áthatja a képzési kontextus egész szövetét. Ily módon a hagyományos iskola tovább növeli a különbséget a különböző társadalmi rétegekből érkezett gyerekek között. Az eredeti kutatásnak a munkásosztály gyermekeivel kapcsolatban kapott eredményei adaptálhatóak a hasonló társadalmi hátrányt megélt falusi környezetben élőkre is.

Bernstein elméletét sok kritika érte, főleg leegyszerűsítő jellege miatt, de hatása és jelentősége megkérdőjelezhetetlen, ezt támasztják alá a magyar kutatási eredmények is. Kérdés az, hogy milyen módon lehet a feltárt társadalmi hátrányokat, az esélyegyenlőtlenséget kompenzálni, olyan képzési rendszert és szocializációs védőhálót kialakítani, amely nem hagyja elveszni az értékeinket.

A hátránykompenzálás egy lehetséges útja: az Országos Arany János Tehetséggondozó Program

Az Országos Arany János Tehetséggondozó Programot azért hívták életre, mert nyilvánvalóvá vált, hogy az emberi erőforrás hatékony fejlesztésének a mentális állapotra és a gazdasági versenyképességre kifejtett hatása, valamint a térségi, etnikai, szociális hátrányok leküzdését segítő szerepe döntő fontosságú. Ezért szükségessé vált, oktatási rendszerünk modernizációjának szellemében, az oktatás minőségének a javítása, a hasznosítható tudás térnyerésének elősegítése érdekében, hogy ez az ügy a mindenkori kormányzati politika legmagasabb szintjén legyen képviselve. Ezt támasztja alá az a tény is, hogy az oktatáspolitikát alapvetően befolyásolják az ország európai uniós csatlakozásával, a nemzeti versenyképesség erősítésével kapcsolatos feladatok is.

Éppen ezért törvényi szabályozási háttérrel, elkülönített költségvetési fedezettel, négy évvel ezelőtt létrehozták ezt a programot. Az ország 21 kiemelkedő eredményekkel rendelkező gimnáziumában és kollégiumában, felmenő rendszerben elkezdődött 35-35 kistélepülésről érkezett gyermek egyedi tanterv szerinti oktatása. Itt – a négy gimnáziumi évet megelőzően – előkészítő évfolyamon van lehetőségük a diákoknak az esetleges tudásbeli és kulturális különbségeik leküzdésére, a szükséges tanulási módszerek elsajátítására. A diákok, az Oktatási Minisztérium irányításával, a gimnáziumok és a kollégiumok nevelőtestületei által közösen kidolgozott, a kerettanterven alapuló helyi tanterv alapján készülnek fel az érettségire, valamint az egyetemi, főiskolai felvételire, a továbbtanulásra. A program speciális elemei – tanulásmódszertan, kommunikáció, önismeret, drámapedagógia – az ötéves képzés során valósulnak meg.

A program megvalósítása érdekében a központi költségvetés kiegészítő támogatást biztosít a programban résztvevő gimnáziumok és kollégiumok számára. Az Országos Arany János Tehetséggondozó Program azoknak a tehetséges, kreatív, tanulásra motivált, jó képességű tanulóknak biztosít esélyt, akik 5000 lélekszám alatti településeken élnek, akiket iskolájuk nevelőtestületének ajánlása alapján a település önkormányzata képviselőtestületi határozatban támogat, és tőlük független okokból nem vehetnének részt magas szintű középfokú oktatásban. A program diákok elé támasztott célja, hogy legyenek becsvágyóak, akarjanak feljebb törni, többet tudni, többet elérni, mint amennyit környezetük a jelenlegi helyzetük alapján sugall, és ezt a tanuláson keresztül tegyék meg.

- A program 5 éves fejlesztést, tehetséggondozást biztosít a résztvevő tanuló számára a gimnáziumban és a kollégiumban, melynek célja a magas színvonalú, felsőoktatásra való előkészítés.
- A programban tanuló diákok a gimnáziumban egy osztályba járnak az előkészítő évben, valamint 9-10. osztályban. A kollégiumban egy csoportot képeznek.

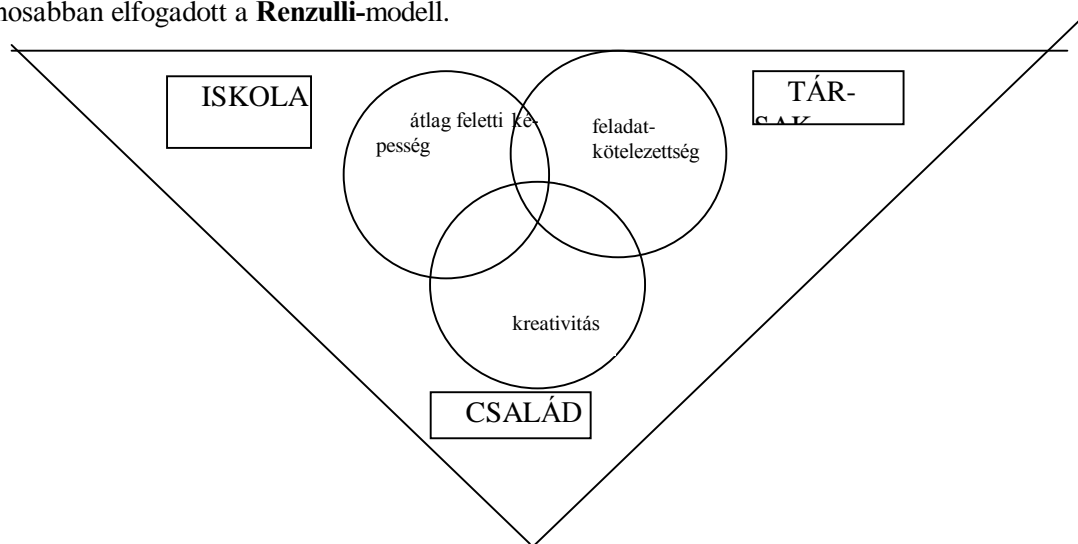
- Az önismeret, kommunikáció, tanulásmódszertan, drámapedagógia az öt év folyamán segíti a tanulók személyiségfejlesztését.
- Előkészítő évfolyamon akkreditált képzés folyik a gimnáziumban és a kollégiumban közösen.
- Az öt éves képzés során cél: angol nyelvből „C” típusú középfokú nyelvvizsga letétele, informatikából az ECDL bizonyítvány, illetve a gépjárművezetői engedély megszerzése.
- A tanulók rendszeresen részt vesznek az Országos Arany János Tehetséggondozó Program művészeti és sporttalálkozóin, szaktáborain.

A program általános céljai: a tudás tekintélyének visszaállítása, az esélyteremtés, vagyis a különböző szociális, kulturális, gazdasági háttérrel rendelkező szülők gyermekeinek egyenlő esélyeket biztosító oktatási és támogatási rendszer kialakítása, a tehetséggondozás, valamint az oktatás tartalmának korszerűsítése, minőségének fejlesztése. A program célja még, hogy esélyt teremtsen a leszakadó térségek felzárkóztatására. Ezen térségek felemelkedésének egyik legfontosabb feltétele a jól képzett, kreatív, lakóhelyéért tenni akaró vidéki értelmiség megerősítése.

A drámapedagógia esélyei

Ez a program, ahogy a fenti célkitűzésekből kiolvasható, a hátránykompenzálás sajátos módjának ígérkezik. Különossége a tehetséghez való viszonyulásában ragadható meg. A XX. század utolsó harmadában egyfelől világszerte megsokasodtak a kutatások a tehetség témakörben, másfelől egyre több fejlesztő program indult az iskolákban. Mostanra kialakult egy olyan bázisa az ismereteknek, módszereknek, amelyek biztos alapot jelentenek a magyarországi tehetséggondozó programokhoz. Ezek közé tartozik a drámapedagógia is, különös tekintettel arra a szemléleti alapra és módszertani kelléktárra, amely az elmúlt évtizedek során, a magyar drámapedagógiai iskola önállósodásának eredményeképpen karakteresedett, és az egész országban ismertté vált a Magyar Drámapedagógiai Társaság tagságának köszönhetően társadalmi szinten, illetve a NAT, valamint a kerettanterv által döntéshozatali szinteken is.

A hátrányos helyzetű gyerekekkel foglalkozó oktatási struktúra és az ennek az alapját jelentő szemléletmód esetében döntő fontosságú a helyes tehetség-meghatározás. A tehetséget leíró teóriákból ma a legáltalánosabban elfogadott a **Renzulli-modell**.

A Renzulli-féle modell

E modell szerint a tehetség összetevői: az átlagon felüli képesség, a feladat iránti elkötelezettség és a kreativitás. Egymást metsző karikákkal szemléltetve a metszések egy közös halmazt hoznak létre: ez a tehetség. Ez a modell egy szociális mezőben helyezi el a tehetséges gyermeket. Ez azt a közeget jelenti, amelyben a tanuló él: a család, az iskola és a társak.

Az *átlag feletti képességek* közé tartozik például a magas szintű elvont gondolkodás, fejlett anyanyelvi képességek, jó memória, hatékony információfeldolgozási stratégiák stb. Ezek szerepe természetesen más és más az egyes speciális tehetség-területeken.

A *speciális képességek* adják meg a jellegzetességét a tehetségnek. Ezekből sokféle van, a Gardner-féle csoportosítás általánosan elfogadott. E szerint hétféle speciális képességcsoport különíthető el: nyelvi, ze-

nei, matematikai-logikai, vizuális-téri, testi-mozgásos, szociális-interperszonális, intraperszonális. Ezek a speciális tehetségfejlesztéshez kiindulási alapként szolgálnak.

A *kreativitás* is több elemből épül fel: originalitás, flexibilitás, fluencia, problémaérzékenység stb. Ez az összetevő is meghatározó a tehetség funkcionálásában, hiszen a tehetségre egyebek között éppen az jellemző, hogy problémahelyzetekben új megoldásokat talál, s ez kreatív képességek nélkül elképzelhetetlen.

A *feladat iránti elkötelezettség* olyan személyiség-tényezőket foglal magába, amelyek a magas szintű teljesítményhez az energiát biztosítják: érdeklődés, versenyszellem, kitartás, emocionális stabilitás stb. A képességek bármilyen magas szintre is fejlődnek, e háttértényezők fejlettsége nélkül nincs magas szintű teljesítmény.

Ezeket a tehetség-összetevőket nem készen kapjuk születésünk által, ezek hosszasan fejlesztő munka eredményei. Sok tényezőnek kell megvalósulnia ahhoz a tehetség fejlesztésének folyamatában, hogy a szunnyadó tehetségből teljesítményképes, kibontakozott tehetség alakuljon ki. Azt a sokak által megfogalmazott tételt is világosan mutatja az előző ábra, hogy az iskolának, a pedagógusnak kiemelt szerepe és felelőssége van a tehetségek felkutatásában és kibontakozásában. A drámapedagógiai gyakorlattal rendelkező tanár pontosan ezt a felelősséget vállalhatja fel bátran, hiszen szemléletmódjának alapját jelenti a világot feszültségeiben, megoldandó, vagy akár megoldhatatlannak látszó problémák hálózataként való látása és láttatása, valamint változatos módszertani kelléktára, amelyek segítségével kezében van a hatékony kreativitás-fejlesztés kulcsa. Nem beszélve az érdeklődés, a versenyszellem, a kitartás, az emocionális fejlesztés drámapedagógiai gyakorlatban rejlő lehetőségeiről, tehát a feladat iránti elkötelezettség különösen hatékony kibontakoztatási módjáról. Mindezek a tényezők együttesen eredményezhetik az átlag feletti képességek napvilágra kerülését a drámapedagógia által, akár a gondolkodás, akár az anyanyelvi képességek, a memória, vagy akár az információ-feldolgozási stratégiák fejlesztésének következtében, a személyiség speciális képességeinek kidomborításával együtt, a nyelvi, a zenei, a vizuális-téri, a testi-mozgásos vagy a szociális-interperszonális területen egyaránt.

Az azonban továbbra is aktuális kérdés Magyarországon, hogy a hagyományosan „kidlógzott kódot” használó iskolákban vannak-e olyan pedagógusok illetve van-e olyan pedagógiai igény, amely a „korlátozott kódot” használó, de amúgy tehetséges fiatallal megtalálja a közös hangot. A drámapedagógia által történő tehetséggondozásnak pontosan ebben rejlik a nagy lehetősége, hogy hidat verve a különböző kódokat használó gyerekek és tanárok között olyan energiákat tud mozgósítani, amelyek korábban nem tudtak megjelenni és érvényesülni sem a hagyományos oktatási szerkezetben, sem társadalmi szinten.

Ez a lehetőség adhat különös esélyt a drámapedagógia térnyerésének az Arany János Tehetséggondozó Programon keresztül. Egyrészt a deklarált, formális keret, hogy ez szerepel az ötéves képzési tervben, bír egyfajta önmozgató erővel, ahogy a NAT, illetve a kerettanterv bevezetése is elindított egy „élesztő” folyamatot. Másrészt, ami talán fontosabb, a drámapedagógia gyakorlata egy olyan módszertani szembesülést eredményezhet az ország legjobb gimnáziumaiban, a kerettantervi „szalmaszállal” együtt, amely azon túl, hogy újra felélesztheti az igényt a drámatanár-képzésre, erjedést indíthat el a konzervatív pedagógiai struktúrában. S talán felhívhatja a figyelmet annak a paradigmaváltásnak a szükségességére is, amely minden tudományterületen előbb-utóbb végbe kell menjen, az informatikai forradalom globalizálódó világában, az Unióba tartó magyar társadalom létkérdéseként, hogy végre ne halott ismereteket tanuljanak, dögunalmas órákon, végtelen óraszámokban a gyerekeink, hanem valódi problémákkal foglalkozva, azok megoldásain kísérletezve próbáljanak a tanáraikkal együtt életképes stratégiákat keresni a túlélésre és a továbbfejlődésre.

Az új iskola álma

A hátránykompenzáció és a tehetséggondozás sajátos formájaként működő program tehát a következő elvek alapján válhat valóban eredményes pedagógiává: A nevelő-oktató munka célja kell legyen, hogy a tanulókat – az általános emberi értékek figyelembevételével – felkészítsék az évezred modern, értelmiségi létére. Olyan „iskola” épüljön fel pedagógiai-szellemi értelemben, amely a XXI. század kihívásainak megfelelni tudó, széles látókörű fiatalokat bocsát ki! Olyan európai színvonalú iskolára van szükség, melyben a diákok őrzik és továbbviszik nemzetük, lakóhelyük hagyományait, ismerik hazájuk múltját, a történelemben betöltött szerepét, kulturális értékeit. A programban dolgozó tantestületek nyilvánvaló célja, hogy tanulóikat jól felkészítsék az érettségire és az egyetemi-főiskolai továbbtanulásra, a diákok korszerű általános műveltséget szerezzenek. De az is cél, hogy alakuljon ki bennük az igény a folyamatos önművelésre, képesek legyenek egész életükön át új ismeretek megszerzésére, s ebben nagy segítséget nyújthat nekik a drámapedagógiai módszertan mint szemléletmód megismerése. A program diákjai a szellemi és a fizikai munkát egyaránt becsülik meg, tudjanak hasznosan gazdálkodni energiáikkal!

Humanista iskolát kell kialakítani, a tanulókat arra kell nevelni, hogy tiszteljék egymás gondolkodásmódját, világnézetét. Az iskolák és kollégiumok általános erkölcsi értéket adjanak diákjaiknak! A tanulók számára harmonikus, kiegyensúlyozott, derűs környezetet kell biztosítani, hogy lehetőségük legyen, önmagukat megismerve, boldog, a társadalom számára teljes értékű emberekké válni.

Az Arany János Tehetséggondozó Programban dolgozók fő feladatuknak kell tekintsék a tehetséggondozást, a tehetséges gyermekek adottságainak, képességének sokoldalú és differenciált fejlesztését, de emellett nem szabad elfelejteniük arról a társadalmi szerepvállalásról, amely a hátránykompenzáció területén alapfeladatuktól elválaszthatatlan küldetésük! Ennek a kihívásnak csak abban az esetben felelhet meg ez a program, amennyiben figyelembe veszi azoknak a tudományos kutatásoknak az eredményeit, amelyek egyértelműen bizonyították, hogy a társadalmi hátrányból fakadó esélykülönbségeket csak abban az esetben lehet kompenzálni, ha képesek vagyunk szemléletváltással új módon viszonyulni a „korlátozott kódot” használó társadalmi rétegekhez.

Egyéni kutatásaim egyik alaphipotézise is az, hogy az a kommunikációfejlesztő gyakorlat, amelyik drámapedagógiai módszerrel dolgozik, hasonló körülmények között, hasonló adottságú, alapképzettségű, specializációs meghatározottságú résztvevőkkel, jóval hatékonyabb tud lenni a kommunikációs kompetencia fejlesztése terén, mint „hagyományos társaik”. Az ilyen típusú munkák során kommunikációs szempontból különös jelentősége van a dráma „kódokat” áthidaló jellegének, reformpedagógiai szemléletének, kidolgozott módszertanának, „világteremtő” képességének. Egy-egy jól sikerült drámaóra vagy TIE foglalkozás rövid idő alatt, amely ma kulcsfontosságú szempont, olyan spirituális jellegű élményhez juttathatja a résztvevőket, amely az indirekt tanulási folyamaton keresztül nemcsak hosszú távú ismeretek rögzítését teszi lehetővé, hanem alapvető szemléletváltást is generálhat, új, kreatív energiákat mozgósítva a személyiségben és a közösségben egyaránt.

Bibliográfia

1. Dr. Szolcsányi Jánosné (2001). Egy tehetséggondozó program bemutatása PTE, Pécs
2. Balogh László, Herskovits Mária (szerk.) (1993): A tehetségfejlesztés alapjai KLTE, Debrecen
3. Sternberg, R.J.-Davidson, J. E. (1994) A tehetség különböző felfogásai: a birodalom térképe. In: Balogh László-Herskovits Mária-Tóth László (szerk.) A tehetségfejlesztés pszichológiája, KLTE, Debrecen, 29-48.
4. Zibolen Endre (1965) Tehetségfejlesztés és iskolarendszer. Magyar Tudomány, 5.
5. Harsányi István (1981): A tehetség-felismerés és tehetséggondozás mai feladatai Somogy Megyei Pályaválasztási Intézet, Kaposvár.
6. Balogh László, Herskovits Mária, Tóth László (szerk.) (1994): A tehetségfejlesztés pszichológiája, KLTE, Debrecen
7. Czeizel Endre (1986) A tehetség az orvosgenetikus szemével. Pedagógiai Szemle (877-891.)
8. Báthory Zoltán (1992): Tanulók, iskolák, különbségek, Tankönyvkiadó, Budapest,
9. Falus Iván (1998): Didaktika. Elméleti alapok a tanítás tanításához Nemzeti Tankönyvkiadó Rt.
10. Ferger, B.(1993): Tehetséggondozó programok. Gondolatok a tervezéshez és a végrehajtáshoz. In: Balogh László és Herskovits Mária i.m.
11. A pécsi Leőwey Klára Gimnázium Pedagógiai Programja és Foglalkozási Terve a 2000/ 2001. tanévre
12. Bóta Margit: Tehetségnevelés: a család szerepe és kapcsolata az iskolával Iskolakultúra 99/11
13. Mönks F. J.-Boxtell, HW. (1994) A Renzulli-modell alkalmazása és kiterjesztése serdülőkorban. In: Balogh László, Herskovits Mária, Tóth László i.m.

